СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 244. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 20. жовтня, 1927. VOL. XXXV. No. 244. Jersey City, N. J., Thursday, October 20, 1927. THREE CENTS.

БУВШИЙ МІНІСТЕР ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНГА НА СУДІ ЗА ОБМАН УРЯДУ

ФОЛ І НАФТЯР СИНКЛЕР ВІДПОВІДАЮТЬ ЗА ШАХРАЙСЬКУ АРЕНДУ.

ВАШИНГТОН, 18. жовтня. — Нині почався тут процес проти Алберта Фода, бувшого секретаря внутрішних справ у кабінеті президента Гардинга, та нафтяра Гарі Синклера, які мали допуститися на спілку обману федерального уряду при винаймі федеральних кафтових теренів у Тіпат Довмі, зарезервованих для военної фльоти.

Перший день зійшов на вибір лави присяжних суддів. До лави ввійшли дві жінки. В своїй промові адвокат уряду підчеркнув, що Фол дістав від Синклера бондів вартости 230,500 долярів.

АГІТАЦІЯ ЗА ЗАГАЛЬНОЮ ВІЙСКОВОЮ СЛУЖБОЮ.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕГІОН БУДЕ ДОБИВАТИСЯ ТАКОГО ЗАКОНА ВІД КОНГРЕСУ.

ВАШИНГТОН, 18. жовтня. — Едвард Спефорд, ново-вибраний президент Американського Легіона, заявив, що Легіон буде добиватися від конгресу ухвалення закона про загальну війскову службу на случай війни.

Після проєкту ветеранів, в час війни уряд мавби право забирати кождого чоловіка, капіталіста чи робітника, на военну службу.

НОВИЙ СТРАЙК УГЛЕВИХ МАЙНЕРІВ.

ПРОМИСЛОВІ РОБІТНИКИ СВІТА ВИКЛИКАЛИ НА СТРАЙК 4000 РОБІТНИКІВ У КОЛОРАДО.

ДЕНВЕР, Колорадо, 18. жовтня. — На зарядження організації Промислових Робітників Світа, відомої від перших букв під іменем „Ай-Доблю-Доблю", 4,000 робітників копалень угля в сьому стейті покинуло нині роботу. В північній части стейту Колорада на страйк вийшли просто всі робітники, а в південній велика більшість.

Робітники добиваються заведення джексонвилської скалі зарібків.

Властителі копалень пустили проти організації Промислових Робітників Світа завзяту агітацію. Услужливі шерифи стали вже арештувати урядників організації, щоби буцімто переконатися чи правдиві є поголоски, що Промислові Робітники спровадили собі ладунок амуниції для вжитку підчас страйку.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ЗНОВА ВБИВАЮТЬ НІКАРАҐВАНЦІВ.

ЗГИНУЛО 67 НІКАРАҐВАНЦІВ, 4 АМЕРИКАНЦІВ.

МАНАҐВА, Нікараґва, 18. жовтня. — Відділ американських маринарів, пошукуючи двох пропавших летунів, наткнувся на відділ Нікараґванців, та звів з ними кровavу битву. В битві брало участь коло 40 Американців та, як вони самі кажуть, коло десять разів стільки Нікараґванців. Американці були краще зоружені.

Нікараґванці відступили, лишивши на поли бою 67 вбитих і ранених. Американські війська втратили 4 вбитих.

ПОДАРУВАЛИ КАРУ КАРОЛОВИ, ПРОСЛАВЛЕНОМУ ТЕАТРАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМЦЕВИ.

ДАРУВАЛИ ДВІ ТРЕТИНИ КАРИ ТОМУ, ЩО СИДІВ ЗА КРИВОПРИСЯГУ.

ВАШИНГТОН, 18. жовтня. — Федеральний уряд помилував Ерла Карола, відомого нюйорського театрального продуцента, котрий свого часу прославився був тим, що купав підчас одної забави одну зі своїх акторок у вині, а відтак на суді, зізнаючи під присягою, заперечив факт.

Карол був засуджений на рік вязниці. Він відбув усего одну третину кари, коли наспіло до нього помилування.

ЗАПОВІДАЄ ПОВОРОТ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ ДО ВЛАДИ.

КОЛИШНІЙ АНГЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРО ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ В АНГЛІЇ.

НЮ ЙОРК, 18. жовтня. — На місячнім банкеті англійської торговельної палати в сьому місті виголосив промову перебуваючий тепер у Злучених Державах англійський політик Ріс Джан Дейвис, що був секретарем (міністром) внутрішних справ в кабінеті Мекдоналда. Бесідник заявив у своїй промові, що робітнича партія зовсім певно верне в найблизшім часі верне до влади.

ПАНІ ҐРЕЙСОН НЕ ПОКИДАЄ НАМІРУ ПЕРЕЛЕТІТИ ОКЕАН

ОВЛД ОРЧАРД, Мейн, 18. жовтня. — Американська летунка пані Ґрейсон, котра вчера пробувала летіти до Европи, але вернулася через те, що машина летіла не добре, заповідає, що вона не покидає своїх намірів, але буде пробувати перелету ще раз, поки їй не вдасться. Вона навіть каже, що буде пробувати направити сей самий літак та зробити його здібним до далекої дороги, але певно не вилетить, поки не буде зовсім певна, що літак працює досконало.

$2,000 (ДВІ ТИСЯЧІ ДОЛЯРІВ)

ВИСЛАЛО ОБЄДНАННЄ ТЕЛЕҐРАФІЧНО ДО КРАЮ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНІ ЯК ДАЛЬШУ ЖЕРТВУ ВІД АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. РАЗОМ ВИСЛАНО ДОСІ ВІД ОБЄДНАННЯ $3,650.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ ЗБИРАТИ І СЛАТИ НА ТАКУ АДРЕСУ:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ У КАНАДІ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

ВІННІПЕҐ, Ман. — Укр. Червоний Хрест у Канаді вислав у понеділок 10 жовтня с. р. як першу поміч жертвам повені на Підкарпаттю два тисячі долярів, з чого призначено $500 для потерпівших на Буковині.

НІМЕЦЬКІ МІЛІОНЕРИ.

БЕРЛІН. — Після послідньої німецької статистики живе у Берліні 525 міліонерів, в Гамбурзі 155, у Липську 98, у Франкфурті над Майном 88, у Монахії й Кольонії по 79, у Дисельдорфі 63, у Дрездні 51, в Хемниці 32, в Ессен 28. Капітал берлінських міліонерів доходить до 12 і по 18 міліярда марок, а франкфуртських — 2,028 міл. марок.

НЕДУГА РАКА ПОШИРЮЄТЬСЯ В ІТАЛІЇ.

МЕДІОЛЯН, Італія, 17. жовтня. — Число случаїв смерти у Італії з причини рака більше як подвоїлося у протягу послідних 40 літ. Коли в р. 1888 число случаїв з причини рака виносило 12,700 річно, то тепер виносить воно більше як два рази стільки, що сорок літ тому назад. Се показується зі статистики, яку оголошено на першім засіданню конґресу Італійської Національної Ліґи для поборювання недуги рака, який тут саме отворено. Покровителями згаданої Ліґи є королева Олена й премієр Муссоліні.

БОЛГАРІЯ ХОЧЕ ПРОГНАТИ РОСІЙСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

СОФІЯ, 17. жовтня. — Болгарська націоналістична партія домагається від правительства безпроволочного видалення з Болгарії близько 30 тисяч російських іміґрантів. Се домагання стоїть у звязи з острою економічною кризою й зростом безробіття у Болгарії.

Російські іміґранти конкурують з болгарськими робітниками й спричиняють знижку їх заробітків. Крім сього болгарське правительство виплачує російським іміґрантам спеціяльні грошеві запомоги.

УБИТТЯ АЛЬБАНСЬКОГО ПОСЛА.

Праґа, Чехословаччина. — В одній з тутешніх каварень убив 18-літний альбанський студент Зену Бея, альбанського посла у Чехословаччині. Убийника арештовано. На слідстві мав він заявити, що Зена Бей був ворогом альбанського народу й через те він його убив.

КРАЇНА СТАРЦІВ АБО МАТУЗАЛЄМІВ.

Країна, що має найбільший процент людей, які перейшли 100 літ, це Болгарія. Остання офіціяльна статистика каже, що минулого року було там 2161 осіб понад 100 літ, у цьому 1169 жінок і 992 мужчин. Уряд склав спеціяльну комісію із лікарів і соціольогів, які мають дослідити причини, завдяки яким люди живуть у Болгарії так довго.

Є РІЖНІ РОДИ БОЖЕВІЛЛЯ.

Є ріжні роди божевілля, але щось такого ще, здається, не було. У Москві відкрили найбільш заздрісного чоловіка у світі. На стриху казанського двірця ночували всякі бездомні, а в ночі нераз чули якусь пів голосом провадженy сварку. Широкий і богатий в ріжні закамарки стрих докладно перешукано. Аж одного дня цілком несподівано зроблено страшне відкриття: Знайшли замуровану дівчину. Вийшло на верх, що 17-літна дівчина прийшла з села до Москви а тут запізналася з горячокровним Татарином, який залюбився в ній до божевілля, бо був так дуже заздрісним, що виходячи на роботу — завсігди її замуровував. Щоби не задусилась, лишав свої любці у мурі малий отвір. Крім того то місце, в якім була замурована, зазначував хрестиками на те, щоби — вернувши з праці — міг скоро випустити на волю свою любку. Його заздрість була так божевільною, що не позволяв дівчині навіть йти купатись, а сам приносив у відрах воду. Розуміється, що суд потягнув його до відвічальности за обмежения свободи.

СЕРЕД НАУКОВИХ РОБІТНИКІВ.

Бюро харківської секції наукових робітників ухвалило низку постанов що до участи наукових робітників міста Харкова в святкуванні 10-річниці жовтневої революції. Крім активної участи в загально міському святкуванні секція ухвалила скликати жовтневими днями спеціяльне урочисте засідання всіх наукових робітників з доповідями найвизначніщих учених, що підсумовуватимуть успіхи радянської науки на Україні в усіх галузях наукової праці.

ЗАБИЛИ КОСОЮ.

В селі Вівче (повіт Турка) покищо невідомі злочинці вбили косою Миколу Кухара. Вбивники в страшний спосіб знущалися над своєю жертвою.

САМОГУБСТВО ПОЛЬСЬКОГО ШКІЛЬНОГО ІНСПЕКТОРА.

В Чорткові застрілився 28 вересня шкільний інспектор М. Бутиковський, якого в останнім часі прогнали зі служби. Бутиковський, що був завзятим всехполяком шовіністом, не міг, як видко, переболіти своєї ненадійної деградації й тому поповнив самогубство. Самогубство наступило в день, в якому Бутиковський мав передати урядовання своєму наслідникови.

МАЛОЛІТНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ.

Між Ряшевом і Яслом тором залізничим переїздже залізничий самохід. В одному місці самохід наїхав на камінюки, підложені коло шин. Самохід вискочив зі шин, а три урядовці залізниці, що їхали ним, вилетіли з самоходу. Слідство виявило, що камінюки підложив 15-літний Михайло Шинец з Віделек к. Кольбушової.

САМОВБИВСТВО РАБІНА.

В Городищу (Ґродзіско) кинувся з другого поверха тамошний рабін Маліницький. Він від кількох тижнів занепадав на здоровлю. Взяв собі до серця те, що збори рабінів не ухвалили вислати його до Палестини і попав в пересліедовчу манію. Оноді видалося йому, що до нього прийшли мешканці містечка, жадаючи пожертв на Палестину. Старушок з криком кинувся до вікна. В безнадійному стані завезено його до шпиталю.

РЕКОРДИ.

Папський шамбелян Ґеза Борос — як упевняє мадярська „А Реґель" — дійшов до свого становища якимись дивними стежками, бо він не має права бути священиком. Борос — рим.-католицький священик — жонатий і має діти. Колись був учителем, у 1907 р. був детективом у будапештенській поліції, опісля мав приватне детективне бюро, з 1917 р. знову вчителював, в 1922 р. був торговельним агентом, а в 1925 р. перейшов з рим.-католицизму на „грецько-орієнтальний" обряд. Завдяки протекції мадярського представника при Ватикані Середи і папського нунція в Будапешті Орсеніго він дістав поручаючі листи до кардинала Гаспарі і цей дозволив перейти йому знов на римо-католицизм і зробив його папським шамбеляном.

Цими днями продали в Лондоні за 4500 долярів три рідкі орхідеї, відомі під науковою назвою „одонтоґльоссум" і популярної „королівської багряниці".

СУД НАД ВБИЙНИКОМ ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ

САМУІЛ ШВАРЦБАРД ПРИЗНАВСЯ ДО УБИЙСТВА І ЗАЯВИВ, ЩО ХОТІВ ПІМСТИТИСЯ ЗА ПОГРОМИ.

ПАРИЖ, 18. жовтня. — Розпочалася тут судова розправа проти Самуіла Шварцбарда, вбийника Головного Отамана Симона Петлюри. Тремтячим, але повним гістеричної радости голосом, признався Самуіл Шварцбард перед паризьким трибуналом до вбийства Петлюри. Шварцбард заявив, що він цілком свідомо убив С. Петлюру, щоби пімститися на нім за жидівські погроми. Постанову убити пок. Петлюру зробив він ще у падолисті 1925 р., коли довідався від одного російського офіцера про підслухану розмову українських жовнірів у паризьким, російським шпиталі Червоного Хреста, що оповідали про жорстокости, які нібито поповнив Петлюра. Шварцбард заперечив перед судом закид, що він поповнив вбийство як висланник і наємник третіх осіб і заявив, що не мав ніяких спільників.

Судова саля була переповнена жидівською й славянською публикою а також репортерами многих місцевих і заграничних часописів. Шварцбард, оповідаючи про вбийство, дістав гістеричного атаку зі зворушення, однак не з причини жалю, що поповнив страшне, нелюдське вбийство, тільки з радости, що вбийство увінчалось успіхом. Лише у двох місцях прийшло до вискаzу відмінних гадок між вбийником а обороною пок. Петлюри. Оборона твердила, що пок. С. Петлюра просив за пятим стрілом о ласку, а Шварцбард заперечив рішучо се твердження. Дальше прийшло до відмінних тверджень, коли оборона зробила закид, що Шварцбард стріляв до лежачого вже на землі С. Петлюри.

Судова розправа Шварцбарда потреває кілька тижнів.

„МОРСЬКА БЛОХА" АБО МОРСЬКІ СОВҐИ.

ВИНАХІД УКРАЇНЦЯ, ЮРКА ГАСЕНКА.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — На ріці Тамізі Т(еймз) випробовують саме тепер винахід Українця, Юрка Гасенка, який зовуть „морською блохою", а який є полученням між підводною лодкою а морським літаком. По українськи можна назвати сей винахід морськими совгами. „Морська блоха" є в стані зробити сто миль на годину. Недавно перейшов нею її винахідник гр. Ю. Гасенко англійський канал, перескакуючи з филі на филю. „Морська блоха" є 35 стіп довга, а 18 стіп широка. „Морські совґи" заосмотрені є також у малі крила. Підчас свого перескоку через море „морська блоха" лише дотикає хребтів морських филь і перескакує з филі на филю. Винахід Гасенка, коли наладований, важить 2 тисячі фунтів.

Гасенко думає, що на основі його винаходу можна збудувати таку машину, що буде в стані перевезти через океан 100 пасажирів.

Винаходом Ю. Гасенка заціккавилося британське міністерство военної фльоти й для нього саме робить він проби по Тамізі.

ОССЕРВАТОРЕ РОМАНО АҐІТУЄ ЗА ПРИМИРЕННЯМ ВАТИКАНУ З ІТАЛІЙСЬКИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ.

ФАШИСТСЬКА ПАРТІЯ ПРИХИЛЬНА УТВОРЕННЮ ПАПСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

РИМ, 18. жовтня. — На улицях Риму продавано перший раз, по заняттю Риму італійськими військами у 1870 році, офіціяльний орган Ватикану, „Оссерваторе Романо". Також, перший раз по кинненню папою клятви на італійського короля й по замкненню себе у Ватикані, аґітує папський урядовий орган за примиренням Столиці з Італійським правительством.

Згадані аґітаційні статті мав писати папський секретар стану, кардинал Гаспарі, хоч Ватикан не є вповні за них відвічальний.

Загально думають, що незадовго скінчуть Велику Раду фашистської партії, яка застановиться над півофіційною пропозицією Ватикану.

Від більше як двох літ Муссоліні і його сторонники отверто заявляли, що згодяться відступити Ватиканови кусок землі, що буде тягнутися від моря, коло Остії, до Ватикану так, щоби невеличка папська держава могла мати доступ до моря. В той спосіб привернено би папі королівську владу а Ватиканови територіяльні права й повну независимість.

Одержавши хочби малу незалежну територію, буде міг Ватикан стати також членом Ліґи Націй.

ПОБІДА РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ В НОРВЕҐІЇ.

ОСЛО, Норвеґія, 18. жовтня. — З дотеперішних висідів при загальних виборах у Норвеґії показується, що робітнича партія віднесла блискучу побіду.

Робітнича партія позискала нових 20 мандатів, так що має вибраних 54 послів і сподіється ще здобути 6 мандатів.

З другої-ж сторони консервативсти і ліві лiберали потерпіли велику поразку у сільських а частинно й у міських виборчих округах. Загалом стратили консервативсти й лiберали 15 мандатів на усіх 54, які мали досі і належить сподіватися, що стратять ще пять або сім посольських місць.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РАВТ У ВОЄВОДИ

Дня 4. вересня відбувся у Львові равт у польського воєводи, в якім взяли участь 9 українських громадян, які займають тепер чільні позиції головно в нашім економічнім життю як директори чи урядовці наших фінансових інституцій. Але всі вони є рівнож і членами Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО), найбільшої політичної організації Українців на західно-українських землях під Польщею. Той равт накоїв був стільки лиха, що можна було побоюватися, що цей інцидент готов розбити саму партію. Учасники равту твердили, що взяли в нім участь в приватному характері тільки як представники економічних інституцій і Митрополичої Капітули, а загал враз з Центральною Управою Нац. Демократичного Обєднання уважали цей крок політичним, з якого міг би хтось вносити, що УНДО пішло на шлях угоди з польським урядом.

Справу з равтом заатакував особливо остро старокраєвий часопис „Новий Час" і поставив її на вістрю меча, щоби ратувати в той спосіб престіж УНДА та не дати загніздитися в краєвім громадянстві переконання, що мовляв у Львові серед провідників заломилася дотеперішня політична лінія та готується польсько-українська угода. Справа з равтом грала на нервах нашого громадянства в краю майже місяць, а до цего причинилися головно польські ґазети, які почали витягати з него далекосяглі політичні комбінації, які кінчилися „польско-рускон згодов". В такий спосіб писали про той равт і деякі українські часописи в Америці.

Та сегоднішні часописи, що прийшли з краю, принесли ліквідацію цеї афери. Учасників равту осудив Центральний Комітет УНДА в той спосіб, що признав равтови політичний характер, а власновільну участь в ньому нарушенням партійної карности. УНДО відмежувалося від цего акту, учасників одначе з огляду на їх оправдання з партії не виключено, а тільки уділено їм упімнення.

„Новий Час", подаючи ухвалу УНДА до відома загалу, подає, що історія з равтом буде дуже повчаючою подією для всіх тих, що мають сумніви що до політичної лінії УНДА, а „Діло" знова заявляє, що ліквідація інциденту з равтом є заразом відповіддю всім тим, що отсей равт використовували на те, щоби „оклеветувати всю партію в політичному опортунізмі, угодовстві, а навіть клеймити її пятном національної зради."

Отся справа з равтом у воєводи свідчить одначе рівнож і про те, що загал нашого громадянства в краю мимо важкого політичного положення, повені і инших нещасть все таки далі стоїть твердо на безкомпромісовім становищу супроти польського окупанта.

РАТУНКОВА АКЦІЯ

Як Український Центральний Комітет у Львові переводить організацію допомоги потерпівшим від повені:

—o—

Задля браку місця не подавали ми досі в нашім часопису поодиноких комунікатів Центрального Комітету у Львові, в яких отсей Комітет подає звіти про орґанізацію допомоги жертвам повені. З огляду одначе на те, що на руки цего Комітету пересилають жертви і американські Українці, особливо ті, що шлють їх через Обєднання, та що проти цего Комітету почали в Америці деякі круги виступати, будемо час до часу по змозі друкувати звідомлення цего Комітету, щоби американські Українці могли мати обєктивний осуд щодо цего, чи правильно поступаємо, коли взиваємо посилати жертви з Америки до Обєднання, зглядно до Центрального Комітету у Львові на адресу: Центробанк, Львів, Ринок, ч. 10.

З тих звітів, що їх подаємо за старокраєвими часописами, виходить, що наші посилки з Америки ще не дійшли були до краю. Значиться, Центральний Комітет вів допомогову акцію, опираючися виключно на край. І мимо цего зібрав вже на самім початку від зубожілих наших братів в краю понад 23.000 золотих, а кромі сего більшу скількість збіжа та ріжних артикулів, які розіслав і далі розсилає по знищених селах.

І так на засіданню Центрального Комітету дня 19. вересня признано Повітовим Комітетам допомоги в Кутах — 3000 золотих (вдруге), в Турці 1000, в Галичі — 500, в Калуші — 500, в Стрию — 500, в Надвірній — 500, в Сколім 500, — разом 6.500 золотих. До Центрального Комітету приступили нові Повітові Комітети Допомоги, а то: в Підгайцях, Самборі, Золочеві, Теребовлі, Городенці, Чорткові і в Рівнім.

На черговому засіданні Українського Центр. Комітету допомоги жертвам повені, відбутому в четвер, 29. вересня, під проводом през. В. Децикевича, зроблено підсумок дотеперішньої праці Комітету. Секретар Комітету інж. М. Творидло повідомив, що розбудова допомогової акції скоро поступає вперед. Досі засновано **41 повітових й окружних комітетів,** з того 37 в Галичині, 1 на Волині і 3 за кордоном (у Берліні, Відні і Подєбрадах). **Грошева збірка** на протязі трох тижнів осягнула кругло 20.000 зол. і 200 дол. отже — як на наші теперішні економічні відносини і розмірно короткий час — досить поважну суму. Ще краще представляється **збіжева збірка,** яка висловлюється 14 вагонами твердого збіжа і 13 вагонами бараболь. На чолі збіжевої збірки йде Поділля, а в першу чергу Тернопільщина і Сокальщина. Крім того в Комітеті зголошено 10 міхів одягів і 35 сотн. муки.

Зголошувані збірки в натуралях розділювано негайно, направляючи їх у знищені повіти.

З грошевої збірки розділено досі між повітові комітети суму 11.142 зол.

Крім того секр. Т. Творидло звернув увагу на відношення влади до української допомогової акції.

Звіт секретаря доповнив голова В. Децикевич, вказуючи, що в 17 повіт. комітетах на всіх 37 в Галичині головами є священики, а це доказує, що духовенство не відмежується від загальної акції допомоги жертвам повені, але веде свою діяльність в рямках Українського Центр. Комітету. Далі висловив п. голова щиру подяку українському селянству, яке глибоко відчуло нещастя своїх братів і взяло живу участь в допомоговій акції. Зголошення все нових збірок у натуралях, себ-то виключно добровільних селянських збірок, просто зворушують до глибини душі. Словом можна сказати, що досі зроблено багато в напрямі доразової помочі, більше, як можна було сподіватися. Українське село стало на висоті свого завдання.

В дискусії принято до відома звіт президії, доручуючи їй негайно направляти збіжеві зголошення у знищені повіти, не вижидаючи засідання Ділового Комітету. На знищений терен Станиславівщини, Коломийщини і Стрийщини постановлено вислати у найближчих днях члена Діл. Комітету інж. О. Гладишовського, щоби на місцях приспішити орґанізаційну допомогову акцію. З грошевих засобів Комітет призначив для Косівщини (в Кутах) 3.000 зол. (втретє), для Калуша — 2.000 зол. і для Стрия — 1.000.

Нові повітові комітети.

В Українському Центр. Комітеті зголошено зорґанізування повітових комітетів в **Рогатині** (голова о. шамб. Ст. Городецький), в **Перемишлянах** (голова о. ігумен Кл. Шептицький, секретар Ст. Онищук), в **Бережанах** (голова Вол. Кордуба, секр. Бородайко), в **Камінці Струмиловій** (гол. о. Мих. Цегельський, секр. д-р. Лесь Цебровський) і за кордоном комітет у **Відні** (гол. о. д-р. Мирон Горникевич, секр. д-р Близнюк), разом — як уже попередно оголошено — 37 пов. комітетів в Галичині, 1 на Волині і 3 за кордоном.

Збірка в натуралях.

Дальші збірки в натуралях зголосили такі повітові комітети: Український Пов. Комітет у **Радехові** — 2 вагони збіжа (які направлено до Станиславова), Комітет у **Теребовлі** — 1.5 вагона збіжа (направлено до Калуша), Комітет у **Скалаті** — 1.5 вагона збіжа (направлено до Кут), Комітет у **Рогатині** — 1 вагон збіжа (направлено до Кут), Комітет у **Тернополі** — 1 ваг. збіжа (направлено до Кут). Разом зголошено і направлено в знищені повіти 7 вагонів збіжа. Попередньо зголошено 74.599 кг. збіжа, що з вище зголошеними 70.000 кг. збіжа дає суму **14 вагонів і 4.599 кг.** твердого збіжа. Крім того зголошено і вислано попередньо **13 вагонів бараболь, 3.500 кг. муки і 10 міхів одягів.**

В „Ділі" з 4. жовтня подані дальші збірки, які надсилають наші селяне до Центрального Комітету. І так **Нагірянка к. Бучача** переслала через о. Д. Нестайна 1.200 кг. збіжа, Повітовий Допомоговий Комітет у **Раві Руській** 6.000 кг. збіжа, а село **Підберізці к. Львова** через о. Ос. Осташевського 4.258 кг. збіжа.

Разом до 4. жовтня зібрав Центральний Комітет від наших селян збіжа 15 вагонів, 6.057 кг. муки, 3.500 кг., бараболь 14 вагонів і 2.000 кг., а одягів до 10 міхів. Кромі сего Комітет зібрав до того дня в грошах на 23.147.89 золотих, 493 дол. і 10 німецьких марок.

Між дальшими розділами жертв бачимо **Турку над Стриєм,** якій Центральний Комітет вислав 3.033 кг. збіжа і 3 міхи ношених одягів, зібраних в Зашкові, Убиню і Зарудцях, повіту львівського.

Вже з того, що тут подано, видно, що Центральний Комітет зорґанізував в цілій Галичині допомогову акцію для потерпівших від повені на велику скалю і своєю орґанізаційною сіттю обняв цілу Західну Україну. Зі всіх місцевостей починають до Комітету напливати жертви в грошах і натуралях, які Комітет розсилає до тих повітів і сіл, які потерпіли від повені.

Складки в краю, особливо ті, що їх складають самі наші селяне, повинні бути для нас тільки заохотою до дальшої допомогової акції, до дальших збірок, які ми повинні слати далі до Обєднання, а воно вишле до Центрального Комітету у Львові. В той спосіб буде лад і порядок і більша користь.

НАСЛІДКИ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

—o—

Велика війна безумовно вплинула вже не як на вирішення деяких важних проблем, то принайменше спричинила, що люде намагаються зовсім инакше підходити до цих питань, як це робили досі.

Воєнні страти не були досі докладно підраховані. Все те, що подавалося дотепер, то тільки приблизні числа. Щойно в своїй книжці про світову війну Черчіль подає таблицю воєнних втрат, справлену офіціяльними комунікатами поодиноких держав, про число бранців, що вернули з неволі, про вмерлих наслідком ран і т. д., що можна уважати сьогодня за точні дані. Ці дані відносяться однакож тільки до західнього фронту, бо статистичного матеріялу, що торкається бувшої російської держави, нема.

Порівнюючи дані Черчіля з тими, що були досі проголошені через ріжних людей, можна одержати таку таблицю вбитих і вмерлих від ран: Німеччина: 2 міліони, Франція 1 міліон 432 тисячі, Анґлія й кольонії 1 міліон, Австро-Угорщина 800 тисяч, Америка 50 тисяч, инші держави 435 тисяч, Росія 1 міліон 700 тисяч (непевне число) — разом 7 міліонів 981 тисяч.

Німецькі втрати показуються багато більші, як досі підраховувано. Це пояснюється тим, що Німці мусіли воювати рівночасно на кількох великанських фронтах. Коли однакож порівняти з одного боку втрати Німців, Австрійців і Турків з втратами російської держави, Французів, Анґлійців, Італійців і Американців (не вчисляючи инших, тоє: Бельгійців, Сербів, Чорногорців, Портуґальців і Японців з одної і Болгарів з другої сторони), то побачиться, скільки більше втрат мала антанта в боротьбі з центральними державами, як ті останні. До цього треба би дочислити ще, вправді неточне, число вмерлих від недуг, 3 міліони, що далоб разом 11 міліонів.

Тут треба би вчислити ще кольосальне число цивільної людности, що вмерла з приводу війни від пошесних недуг то що (від самої еспанки вмерло в 1918 р. біля 20 міліонів людей) і величезне число калік-інвалідів.

Такий був би вислід великої війни. Як видно з того, то цивілізація не має чим хвалитися.

Але що показується по довшій застанові над тим усім? Отже показується, що хоч як добре була зорґанізована та вселюдська різня, що називається великою війною, то все таки не вдалосся знищити значнішої частини людности світу. Бо ті великі втрати, спричинені великою війною, багато менші від втрат, спричинених війнами давніших часів. Зорґанізована різня не могла перемогти природнього зросту людности. Колись війни були неначе засоби проти надмірного зросту людности й нищили ту її частину, для якої „не було місця під сонцем". Таким робом війна колись неначе вирішувала соціяльно-економічні питання. Але велика війна не тільки що нічого не вирішила, не тільки що нікому не принесла ніякої полекші, але навпаки, заплутала тільки всі справи.

Колись армії були вправді багато менші, але вони зовсім инакше нищилися, як сьогодня. Фридрих Великий починав і скінчив семилітню війну з 150 тисячною армією, але при кінці війни нікого не було вже в армії з тих, що були на її початку, а число вбитих і вмерлих виносило 180 тисяч, цебто багато більше від числа цілої армії. А тепер Німці змобілізували були 13 міліонів людей, а з того в часі чотирох років різні втратили всього 2 міліони. Ця втрата на 70 міліонів всеї людности певно швидко була покрита числом нових уродин. Так само Анґлія з шестиміліонової армії втратила 900 тисяч на 46 міліонів людности.

Показується, що втрати в людности не стоять майже в ніякому відношенні до знищеного капіталу й взагалі до матеріяльних втрат. Тому всесвітня війна стала дійсно великою кризою економічного життя й цивілізації, кризою, з якої не можна покищо знайти ніякого виходу.

ЯК КОЛЄКТУВАВ Я ГРОШІ НА ДІМ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" У ДУБНІ

—o—

По отриманню від моїх односельчан зі старого краю відозви, та уповажнення до збирання грошевих жертв на будову їх власнсої домівки поміж проживаючими нашими громадянами в Америці, — сів я, тай перш усього пустив, як то кажуть, „волю гадкам", бо по правді сказавши, не знав я, як властиво забратися до того діла.

Що така справа, як побудовання в мойому рідному селі власного дому для читальні „Просвіти", заслугувала на як найгорячійше попертя з моеї сторони, не було у мене найменшого сумніву. Я рівнож був певний, що на згадану ціль — не тільки я, — але й кожний із свідоміймих наших Дубнянів зложить охочо якусь грошеву жертву.

Однак як тут до того діла забратися самому без помочі других наших громадян і як спільно у тій справі порозумітися, — це було для мене спочатку не аби яким „твердим оріхом" до розторощення. — „Овва, — скаже неодин з наших читачів, — велика річ порозумітися з краянами в Америці! — „Попросту було помістити відозву в тій справі в котромусь з наших тутешніх часописів, а решту було порозсилати почтою поміж краянів, відтак приладити вже відповідну „пакташку" на гроші, сісти, й ждати спокійно на долярики тай конець!

Так я й зробив.

Помістив, а зглядно передав одну з відозв до поміщення нашим пп. редакторам у „Свободі", решту порозсилав і порозсилав, куди тільки міг та знав, порозписував листи до краянів у тій справі, приладив папір та чорнило до списування імен всіх жертводавців, відтак сів, і з постановою того біблійного св. Йова почав нетерпеливо ждати...

А що якраз під цю пору я мав свої дво-тижневі липневі „вакації", тому мав час, сидів в дома й ждав...

По розсилці між краянів усіх майже відозв і неменче листів, переждав я ось-так терпеливо в дома оден день, відтак другий і третий, переждав і четвертий, але мої односельчане в Америці, до котрих порозсилав я відозви і письма, немовби кудись під землю попропадали, або якась джума їх усіх відразу видушила, бо мовчали чомусь усі мов закляті...

Значиться, що отсі мої односельчане це якісь собі калакуні чи як? Бо і хтож коли таке видав, чи чував, щоби на таку гарну річ, на читальню Просвіти в краю не відгукнувся ніхто і словечком; це є ганьбою, — скаже неодин з читачів.

Стрівайте но лишень, панове громадяне, бо мої односельчане не тільки що „відгукнулися" але засипали мене листовно таким множеством ріжного рода пропозицій та епітетів (призвищ), що, як то кажуть, „збаранів християнин" з досади, тай годі.

Пятого дня ще зраня засвистав почтар перед дверми. Збіг я поспішно на долину, а той доручив мені яких пять до шість листів нараз і спору пачку часописів.

Ану, — подумав я собі, — мої односельчане порозуміли, як бачу, справу як слід, бо ось відгукнулось їх щось аж шістьох відразу.

Поотвирав я обережно коверти ножицями, аби часом не завадити за яку десятку, чи двайцятку, котрих сподівався в кожному майже з отриманих листів, розложив я перший лист і почав читати:

„Дорогий Михайле!" — писав мій знакомий з Ню Йорку, — „Доношу Тобі й повідомляю Тебе, аби Ти на будуче не важився напастувати мене тут якимись Твоїми відозвами за гроші..."

„Бо, коли Ти думаєш" — писав мені знакомий дальше, — що Ти й мене на таку полову зловиш, то дуже а дуже милишся. Впрочім, коли Ти хочеш колектувати для нашого села гроші в Америці, то перш усього покажи мені, де є на тих Твоїх відозвах печатка від нашого війта з Дубна, як рівнож чи є в Тебе „пелномоцніцтво? з нашого старояства в Ланцуті?"

„А зрештою, коли Ти викажешся, скільки Ти сам перш усього зложив на згадану ціль, і на чиї руки... як рівнож, коли Ти покажеш мені, кільки дотепер вже зложили наші Дубняне на Твої руки грошей", — писав мені дальше наш патріот — „то як зайдеш до мене особисто, то і я пожертвую з кводра"...

А повісивбися ти, вражий сину, разом і з твоїм „кводром" — подумав я собі, й розуміється шпурнув я тим листом в кут, аж закурилося.

Взяв я з черги другий лист до перечитання:

„Плейсвил, Па., дня 12 марта, 1913 року, писалося найвиразніще у згаданому листі. А що був це лист від одного добре знакомого мені нашого Дубнянина, тому здивувало це мене, звідки приміром отцей пенсильванійський смик міг знати ще у 1913. році й то 12-го марта, що в нашім селі Дубні будуть будувати читальняний дім і то аж в 1927 році, і що наші односельчане з краю поручать якраз мені занятися збіркою жертв на згадану ціль в Америці?

„Дорогий Приятелю!" — писалося якимсь пожовклим чорнилом в тім листі дальше. „По Твоїм відїзді від нас, той „гавз" (дім), у котрім ми мешкали і в котрім Ти ночував у нас, цеї самої ночі спалився нам... все нам згоріло, бо навіть і той наш пес „бурко", котрий Тебе завше чомусь не любив, бо гавкав на Тебе завше, теж в огні нам пропав, а ми обоє зі старою то ледви здужали втекти".

„А що, як знаєш, тоді на дворі було зимно, то я зі страху так перестудився, що до днесь кашляю, а моя стара з переляку мабуть дістала такої хрипки, що ледви і зіпає...

„Хтось нас видко підкурив, бо огонь вибухнув з пивниці", писав мені дальше мій знакомий.

„Просимо тому, Приятелю' можеб Ти нам тут поміг якось в тій біді, а коли боїшся, то нам пожич з яких двіста долярів на процент' — заробимо, то віддамо, — бо Ти нас прецінь знаєш і з краю".

— Ну, і кроть-сот би його бабуні! — подумав я собі. — Я колєктую гроші для читальні в Дубні, а той мені струже за пожичку, бо йому хтось там хату „підкурив", — він перестудився, а його „стара", як сам пише, дістала хрипки і ледви „зіпає"...

І саме, коли брала мене охота гопнути й цим листом в кут, зауважив я коротеньку дописку якимсь вже виразнійшим чорнилом на послідній стороні паперу, такого ось вже змісту:

„П. С. Той лист я писав до Тебе ще в 1913 р., але що наша Ганя (донька) призабула наклеїти на нього „штемпса", то той лист нам вернув і лежав в нас до сьогодня і аж пожовк".

„Тепер вичитав я Твоє оголошенне в ґазеті, що колектуєш гроші — писав мені приятель дальше — тому ось і відсилаю Тобі того листа з поворотом."

Отворив я поспішно третього з черги листа:

„Матеток, Л. І., 29. липня, 1927. — писалось у тому листі.

„Сей лист то пишу до Вас, я Тислі, — Ви там знаєте, хто я..."

„Я пишу, бо, як знаєте, наші мамуня не вміють писати ані читати, а татуня (батька) нема в дома, бо повезли петрушку і бураки до міста. Ми в дома, Богу дякувати, всі здорові, тільки нам тота гніда кобила, котру Ви в нас виділи минулого літа й котра Вам так сподобалася, трохи нездужає, бо кашляє і щось боками робить"... писала мені Теклюня, донька знакомого мені українського фармера.

— А поробилаб і ти, патлата Теклюню, боками разом з твоєю „гнідою кобилою"! — подумав я собі. Я до них в патріотичному ділі, а та якась дурна коза пише мені за петрушку та свою гніду кобилу, котра „боками робить"!

Гопнув я з досади і цим листом в кут, і взявся до відчитання четвертого з ряду листа.

„Мангеттон, Н. Й.," — розпочинав свою „літанію" знова оден знакомий наш патріот.

— Го-го! Тут вже не з простим Федьом справа, подумав я, але читаймо, Михайле, дальше.

„Товаришу! — рубав на вступі знакомий. — „Я знаю" — продовжав він, „що Ти завсіди був і є ще мабуть того переконання, що я є й був недотепою та цимбалом. Так воно однак зі мною, Товаришу, ще зле не було, і не є, бо я богато працюю тепер над собою... Студіюю, значить".

— Ну то й хвалаж Тобі, Господи! — подумав я собі, але читаю дальше:

„У послідним часі записавсь я на курс теольоґічно-аграрної академії, де студію право, учащаю теж на виклади в наш робітничо-людовий університет, де вчуся криминольоґії, й студіюю теж факультет"...

Зробилось мені якось слабо, кроплистий піт виступив мені на чуба.

(Конець буде).

Хай всяк жене, а ви любіть
Свою знесилену родину —
Й за неї сили до загину
І навіть душу положіть!

М. Старицький.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ ПОСТУПОВИЙ
відділ 70 Українського Народного Союза
— устроює —
в двайцятьпятьлітну річницю свого істнования

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.), 1927

в UKRAINIAN HALL, 158-160 MERCER STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок о год. 4-ій попол. — Вступ 50 центів.

Згадане Товариство запрошує всі українські Товариства, Братства і Сестрицтва і всіх Українців і Українок з Джерзи Сіті і околиці до участи. Музика перворядна. Свіжі і здорові перекуски і напитки. — **Комітет.**

ПОЗІР! БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ СІТІЗЕНІВ
— устроюється —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЖОВТНЯ 1927 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
101 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Каса отворена від 2-ої зполудня. Початок точно о 2.30 попол. а баль потріває аж до пізної ночі.

До **Української Громади!** Ми на вільній землі Вашингтона стали американськими сітизенами тому шість років і зорганізували Сітизенський Клюб. Ціллю сего Клюбу є: нести поміч своїм братам у Старім Краю, а також вироблятись на полі політичнім в Америці. Довший час наш Клюб сповняв свою задачу як міг, але не міг добре розвинутись, бо не мав відповідного приміщення. Тепер ми діждалися Народного Дому і вже маємо де розвинутись. Бо наш Клюб також щиро працював, аби як найскорше ми могли показатись перед Американцями, що не лишаємось позаду инших культурних народів. Тепер страшна катастрофа навістила наш рідний край, тому Клюб рішився прийти з помічю для своїх братів, бо Лях поможе своїм. Не маємо серця лишити на поталу своїх рідних, що терплять нужду, тому половина доходу з нашого балю є призначена для своїх братів. Отже кличемо нашу громаду на сей баль, де буде приграватн першорядна музика. Будуть свіжі перекуски і легкі напитки. Ціна тікетів: для фамілій $1.00, для дівчини з кавалером десять шусток або сто центів. — За добру й чесну обслугу ручить — **Комітет.** 192,4

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО! АРНОЛД, ПА. І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В АРНОЛД, ПА.
— улаштовує —

ВЕЛИКЕ СВЯТО

З НАГОДИ ДРУГОЇ РІЧНИЦІ СВОГО ІСТНОВАННЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЖОВТНЯ 1927 РОКУ

Рано о 10-ій год. відправиться урочиста Служба Божа.
Вечером о 7.30 в Гали Українського Горожанського Клюбу,
corner 4th Ave. and 14th Str., Arnold, Pa., відбудеться дійсно

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

в програм котрого входять: соля, деклямації, музичні продукції та мішаний, жіночий і діточий хор під управою свящ. П. Корсуновського.
БУДЕ ВИГОЛОШЕНА СВЯТОЧНА ПРОМОВА.

На це Свято Громада сердечно запрошує всіх Українок і Українців з: Пітсбургу, МікКіз Ракс, Форд Сити, Батлер, Брекенрідж, Лічбург, Ембрідж, Понстави, Джанстави, Монессен і инших околиць. — **Комітет.** 244

УВАГА! ДІТРОЙТ, ГАМТРАМК, МІШ. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

I.

СПІВАЦЬКЕ ТОВ. ім. ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО
— відограє —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЖОВТНЯ 1927 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ, 2240 GRAYLING AVENUE,

„ТАРАС БУЛЬБА ПІД ДУБНОМ"

Славна драма з козацьких часів на Україні.
Початок в 8-ій годині вечером. — Вступ 50 центів.

II.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ГАМТРЕМК, МИШ., ВІДСВЯТКУЄ

В НЕДІЛЮ, 6. ПАДОЛИСТА 1927 Р. В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в память здобуття м. Львова укр. військами 1. падолиста 1918.
(Програму хорових пісень сповняє Хор Тов. Котляревського. — Дірігент Андрій Стисловський).
До численсої участи запрошує — **Комітет.** 244

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

LABOR INSTITUTE, 810 LOCUST STREET,

ПЕРШЕ ПРЕДСТАВЛЕННЄ СЕГО РОКУ ТРУПИ МЕДОВА.

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.), 1927

відограється безсмертна українська оперета
при співучасти відомих артистів
Д. МАКАРЕНКА, Р. СОЛОВЕВОЇ І Д. МЕДОВА

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

Котляревського.
Початок точно година 8.30 вечер. — Режісер: Д. Медов.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Народне віче. — Підйом духа в тих, що були, а жаль в тих, що „заспали".

Заходом української греко-кат. парохії в Ансонії, Конн., відбулось в неділю, дня 9 жовтня віче о год. 3. з полудня в гали „Ліберті Гол". На вічу, мали ми говорити про справи загально-народні, а з осібна ще про повінь. День був холодний і падав дощ. Та це не повинно було бути перешкодою для наших громадян і вони повинні були явитись великою громадою. Але було так, що навіть ті, котрі того віча домагались, самі на вічу не явились. Може дехто буде хотів виправдатись тим, що падав дощ, але се не є жадне оправдання, тому, що коли одні прийшли, то і других бувби дощ не розмочив. Як видно, тут була знов наша „слабість, себто наше звичайне „лінивство". Все таки прибуло яких понад 300 осіб. Явились ті, котрим в дійсности лежить на серці судьба свого поневоленого а тепер ще в додатку знищеного повінню народу. Прийшли разом як одна родина без ріжниці, звідкиб вони не походили, з Поділя, Лемківщини, Гуцульщини, чи Закарпаття, бо ми всі Українці, діти одного і того самого народу. Давні ріжниці походження у нас зникли на все і вони більше не вернуться. Наша громада з кождим днем стає тепер свідоміщою і приму є з другими до того, щоби спільно поліпшити свою долю, отут на іміграції, як рівнож дати помочи своїм братам, котрі тяжко коротають своє життя під чужими заборами.

Віче отворив і провадив громадянин Семен Підбережняк.

Для лучшого зрозуміння справи для тих, що тут роджені, він пояснив ціль віча в англійській мові, як рівнож і в українській. На секретарів покликано гром. С. Табаку і О. Мерещака. Опісля покликав предсідатель до слова першого бесідника д-ра Л. Мишугу. Шановний бесідник в двогодинній промові перейшов цілу історію визвольної боротьби українського народу, від початку війни аж по нинішний день. Кожде слово падало в душу кождого слухача, а перед нашими очима пересувались одна картина за другою, які змальовували змагання нашого народу до власної державности. Дальше бесідник перейшов до причин, які викликали політичну і церковну борбу серед нашої іміграції в Америці. Він згадав, що наші вороги уживали вже і уживають всяких способів, щоби знищити нас як націю, а коли видять, що не можуть нічого вдіяти жадними кріміналами ані тортурами, взялись тепер за послідну чорну роботу: хотять нас знищити при помочи церкви. Тому ми мусимо боронитись. Се не є жадна борба на знищення церкви, як наші владики страшать своїх вірних, се не є борба против епископа ані священиків, але боротьба проти ворога, котрий хоче для знищення нас ужити нашої церкви. Коли яка церква, чи вона буде католицька, православна, протестантська чи яка друга, дасться визискувати як орудє звернене проти національних і державних змагань укр. народа, тоді український нарід як цілість мусить виступити проти такої поведінки церкви. Такий самий метод мусить бути застосований і до Риму. За це гніваються на нас наші рутенські душі, особливо за те, що українські іміґранти простягнули руку на свій маєток, але той гнів становища укр. іміграції до церкви і її ерархії не змінить. Майно церковне повинно належати до тих, що його зложили.

Дальше бесідник представив нам страшну катастрофу повені в західній Україні і просив, щоби ми як найскорше дали поміч нашим нещасним братам, котрим заглядає в очи голодова смерть, тим певніца, що зближається люта зима.

Кромі Центрального Комітету, який збере жертви по хатах і кромі жертв товариств зібрано на вічу в пятьох хвилях по промові $100.61, які ухвалено висилати зараз до Обєднання, котре перешле їх до краю.

Враження з того віча лишиться в памяти наших громадян на довго. Кождий був задоволений. Кождий набрав отухи і радість було видно на лицях присутних. По збірці предсідатель заявив, що хто хоче, може свобідно висказати свої думки, чи погляди. З присутних трьох громадян ставили запити в справі Обєднання і в справах церковних та отримали задоволяючі відповіди. Шкода тільки, говорили люди по вічу, що дощ перешкодив, і не могли всі почути бесіди д-ра Л. Мишуги, бо не одному прояснилоси би не одно політичне чи яке друге питання. Ті, котрі з лінивства або „страху" не були, нині таки добре жалують, що не були. А знову оден вже старший мущина, Українець з Закарпаття сказав: „Я вже 54 роки старий і за час мого побуту в Америці через цілі 34 роки я перший раз мав нагоду бути на вічу, і жалую, що не було більше нас з Закарпаття а певно булиб почули добру науку, а тоді би може і скорше могли одні других розуміти". — Предсідатель подякував за жертву присутним, як рівнож за труд др. Л. Мишузі, і замкнув віче.

По відспіванню гимну всі задоволені розійшлись домів, скріплені на дусі та в запалі до дальшої народньої праці.

Жертвували слідуючі:

Зборівська Анна $6.00; Мерещак Ол. 3.00; Підбережняк С. 3.00; о. Ротко Од. 2.50; Захаревич Т. 2.50; Суховерх А. 2.50; по $2.00: Домарецький Д., Семчишин Д., Підбережняк Анд., Крупа П., Патинок Г., Феленчак Н., Гульовський Ю., Шуран С.; по $1.00: Короташ Я., Андрушків А., Шуран В., Брухівський С., Глива В., Балюк Явдоха, Королишин Т., Нецьо І., Мартинчук Сельв., Баволяк В., Рогач Ів., Концевич А., Чубко Ст., Андрушків Ів., Табака Ст., др. Л. Мишуга, Радзих Ів., Стадник Тр., Мирон Ник., Мирон Броніслава, Владика Ст., Гураш М., Струк А., Брельо П., Мазурак П., Сенявський Мат., Ґлюз И., Патуляк П., Нищоп Я., Наджога Гр., Білінський Н., Кісик Т., Калина В., Кляцко И., Шуран Ів., Шуран Катерина, Гвоздевич Роман, Левицький Н., Феленчак Анна, Солтис Ст., Ротко Т., Ярош Ф., Рубас Гр., Вавро В., Брухівський М., Гульовський В., Иосифишин Ів., Лєсів Ю., Феленчак Ол., Кленцко Єф., Гребінник М., Доків А., Сидор Он., Мазепа Ів., Докля Г.; по 50 ц.: Зиновяк П., Глива Г., Варіян В., Гакош Ів., Кушнінський Гр., Глива Пелагія, Шкурат Анастазія, Барановський Т., Гірчаковський Т., Владика Анастазія, Патинок Юстина, Хировський П., Сирота Д., Біньковський Н.; по 25 ц.: Ковтко М., Барановський Т., Бодак Кт., Горбаль Г.; Радзіх Єлисавета $1.00; дрібними датками $1.11; разом зібрано $100.61.

О. Мерещак і С. Табака,
Секретарі віча.

ЯК ОРГАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

БЕЙОН, Н. ДЖ. Український Демократичний Клюб скликує **Всенародне Віче** на день 23-го жовтня 6. р. до церковної галі при Іст 23-тій ул., в справі потерпівших від повени. Початок віча о год. 2-ій попол. Промовців буде гром. О. Ревюк.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!
Спіши на

ВІЧЕ

ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ В СПРАВІ ПОМОЧИ ПОТЕРПІВШИМ ВІД ПОВЕНИ

В НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ 1927

ПІД Ч. 303 HUDSON AVENUE
пів до першої пополудни.

Хай не бракне ні одного Українця на згаданім вічу.
244-5 **Комітет.**

УВАГА! — ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.!

ЗАХОДОМ ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ МІСТА ФІЛАДЕЛФІЇ
— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ 1927

МАСОВЕ ВІЧЕ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,
849 N. FRANKLIN ST., PHILA, PA.
Початок о год. 1-ій попол.

Віче скликується в справі несення помочи потерпівшим від повени в Галичині і на Буковині.

Обовязком кождого Українця і Українки є явитися на тім вічу і заохотити других до участи. 244

Комітет.

ПОЗІР! ЧЕСТЕР, ПА.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ СОЮЗА УКРАЇНОК У ЧЕСТЕР, ПА.
— відбудуться —

ВЕЧЕРНИЦІ

В СУБОТУ, 22. ЖОВТНЯ 1927
SATURDAY, OCTOBER 22, 1927.
В ГАЛИ ЛИТОВСЬКІЙ
FORTH & UPLAND ST., CHESTER, PA.
Початок о год. 7-ій вечер.
До танцю буде приґравати перворядна Українська Музика.

Громадяни і Громадянки!

Запрашаємо Вас на сі Вечерниці і просимо взяти як найбільшу участь, бо весь дохід призначений на будову або закупно української хати, котрої конче нам потрібно.

Буде богато несподіванок.

За добру забаву і добру перекуску та напитки ручить 244-5

Комітет.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!

БРАТСТВО ПРЕСВ. ТРОЙЦІ І ТОВ. ЗАПОРОЖЕ
— устроюють спільно —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 22. ЖОВТНЯ 1927

В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ
57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.
Початок о год. 6-ій вечером.
Вступ 35 центів.

Проситься всіх охочих до танцю й забави взяти численну участь. 244-5

Комітет.

УВАГА! — ЛУДЛОВ, МАСС.!

ЗАХОДОМ ТОВ. ім. І. ФРАНКА відділ 253 Укр. Нар. Союза
— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 22. ЖОВТНЯ 1927

Початок о год. 6-ій вечером.
Збірка на балі перейде на допомогу жертвам повени на Західній Україні.

Шановні Українці! Всім нам відомо про страшну катастрофу, яка навістила наших братів в старім краю. Отже не чекаймо довше, бо смерть вже заглядає в очи нашим братам, а спішім з помочію усі без ріжниці поглядів і переконань, наша національна честь вимагає підперти се підприємство. За чесну обслугу ручить 244

Комітет.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ТРОЙ, Н. Й.

Не словами а жертвами.

В неділю 2. жовтня, українська православна громада в Трою зійшлася по Службі Божій до церковної галі на збори в справі помочи потерпівшим від повени братам Українцям в Галичині. На зборах вибрано комітет, котрий мав занятися збіркою. В склад комітету ввійшли: Гром. Олекса Заяць, Павло Бойко і Яким Джинджиристий. Цей комітет зайнявся збіркою і помимо цего, що тут в Трою досить поволи іде робота, а все таки вдалося комітетови зібрати на тую ціль від тройської громади, що така мала числом, досить поважну суму, бо зібрано разом на потерпівших від повени $183.10, які вислано до Обєднання. На сю ціль зложили свої жертви по $10: Український Молодечий Клюб, Мих. Бучак; по $5: В. Барильський, О. Заяць, П. Опар, Іл. Куріца, В. Пашкевич, П. Орецький, о. Й. Боднар; по $2: John J. Burke, В. Повалюк, М. Ониськів, П. Джинджиристий, Ів. Базар, Т. Мельник, В. Левкович, П. Пняга, Мих. Данила, Ів. Дмитерко, М. Місінович, М. Деревецький, Ів. Ткач, П. Покида, Анна Било, П. Бойко, С. Базар, П. Мосевич, Ів. Іваненко, Мих. Барник, Софія Ференц, И. Биланич, А. Остач, В. Колодій, А. Ясінський, Мих. Било; по $1: Ів. Студеницький $1.10; по $1: Анна Остяновська, Ів. Назаревич, О. Било, Катерина Барник, П. Олійник, П. Ласиця, П. Качмар, Я. Куцик, П. Кучма, О. Бомба, Ів. Данила, Катерина Гірняк, Анна Опар, Анастазія Сушко, Анастазія Склярик, П. Мента, Гр. Джинджиристий, Ів. Шашкевич, Ст. Бомба, В. Суханьчак, Я. Джинджиристий, В. Москалик, Т. Бажицький, Анна Дудій, Мих. Стеменіцький, Гр. Бомба (мол.), Мих. Шведик, П. Риганич, М. Дримух, А. Стасяк, Мих. Вайцович, Мих. Юзенків, Анна Данила, Іл. Голубовський, М. Процик, Д. Філь, Д. Керман, Іл. Керман, Марія Базар, М. Тихоня, Ів. Вінніцький, Іл. Павуляк, А. Мурза, М. Теличка, А. Бачинський, Анна Кріль, Т. Муха, А. Юржин, Марія Голубовська, Я. Шумовський, В. Папура, О. Бучацький, О. Мельник, О. Пашкевич, Ів. Помайба, Т. Бачинський, Ст. Філіс, Г. Шкарупа, Ів. Гучко, П. Галько, В. Карачковський, Магда Роман, Параскевія Стадник, Д. Барна, М. Макар, П. Пищик, Катерина Андрух, Г. Ферესюк, А. Гіл, О. Голодюк, В. Волошин, Ів. Бачинський, Мих. Осташ; по 50 ц.: Юлія Войнаровська, Ол. Хомич, Анна Біндер, Ів. Ковальчик.

За Комітет:
Олекса Заяць, голова;
Павло Бойко, секретар;
Яким Джинджиристий, кас.

АЛЕНТАВН, ПА.

$157 з балю для потерпівших від повені.

Дня 1. жовтня відбувся баль, з якого дохід призначено на допомогу для жертв повені. З балю прийшло $157 і ту суму вислано до Обєднання.

З тої жертви видно, що хоч в нас ведеться майже рік завзята церковна боротьба, то вона не має ніякого впливу на народну роботу ні на жертвенність на рідний край. Це повинні запамятати собі другі громади і не мішати народну роботу з церковними справами. І у нас є люде ріжних релігійних і політичних поглядів, але в загальнонародних справах йдемо солідарно.

Кромі того вислано ще до Обєднання $20. А то Григорій Пипюк $5 ($3 народній податок, а $2 на повінь), Іван Собчак $10 (по $5 на повінь і Дім Інвалідів), а Степан Гайдук $5 на повінь.

Всего вислано до Обєднання $177.

Г. Пипюк.

КЛІВЛЕНД, О.

Дальша збірка.

З рамени української гр.-кат. церкви св. Петра і Павла вислано недавно тому до Обєднання першу збірку для потерпівших від повени в квоті $250, а тепер вислано знова до Обєднання $150.

На ту суму зложилися: з концерту, улаштованого на ту ціль, прибуло $111.55, Братство Апостольства Молитви зложило $30, о. сов. Л. Левицький $7.45, а И. Велейко $1.

КОМУНІКАТ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УНДО.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання на своєму засіданню дня 24-го вересня 1927 р. приняв таку постанову:

Признаючи влаштованому львівським врвводою дня 4-го вересня ц. р. равтові політичний характер, Центральний Комітет уважає, що власновільна участь деяких членів партії в ньому є нарушенням партійної карности. З уваги на те, Центральний Комітет осуджує цей самовільний вчинок членів партії, учасників равту, та різко від нього відмежовується.

Вислухавши зложену тими членами на засіданню заяву, Центральний Комітет не робить відносно до них дальше йдучих висновків, а обмежується тим разом до упімнення.

Одночасно Центральний Комітет подає до відома членів Обєднання, що буде якнайрішучіще поборювати кожне нарушення партійної дисціпліни.

За Центральний Комітет Українського Національно - Демократичного Обєднання:
др. Дмитро Левицький, голова,
Володимир Целевич, ген. секр.

ЗАЯВА.

Участь в равті взяли ми як представники економічних інституцій і Митр. Капітули в чисто приватному характері, не уважаючи нашого кроку актом політичним, а тільки актом конвенціональної чемности, зробленої в інтересі установ, які ми заступали. Одначе як льояльні і солідарні члени партії приймаємо до відома рішення Центрального Комітету з дня 24-го вересня 1927 р. в цій справі.

Львів, дня 27 вересня 1927.
др. Альфред Говикович, Микола Заячківський, Ярослав Колтунюк, др. Лесь Кульчицький, др. Кость Левицький, о. Дамян Лопатинський, др. Ярослав Олесницький, о. Олексій Пясецький, Михайло Рудницький.

Що голова, то розум.

Журба білить волосся.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФИЛАДИЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 23. жовтня, о 2-ій годині пополудни, під ч. 612 S. American St. Присутність кождого члена є конечна, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим, щоб вирівнали всої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Сорока, предс.; І. Бішка, кас.; О. Будай, секр.

ПОЗІР! ПАТЕРСОН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ТОВ. ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА відділ 64 Укр. Нар. Союза
— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 22. ЖОВТНЯ 1927

В ГАЛИ 62 SUMER і LAFAYETTE ST.
Початок о год. 7-ій вечер.

Запрошується всіх Українців місцевих і позамісцевих взяти участь в сім балі. **Чистий дохід** призначений на Сиротинець при Українськім Народнім Союзі.

За добру і чесну обслугу ручить 244-4

Комітет.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

—o—

345.

Братство св. Володимира від. 179 У. Н. С., в Ст. Луіс, Мо.

Наше братство устроїло на дохід Сиротинця баль, який відбувся 14. серпня ц. р. в галі Народного Дому і приніс чистого зиску $89.20. За успіх сього балю перша подяка належиться нашим безнесменам, за їх моральну й матеріяльну поміч. — Жертви від членів виносять $16.00, а жертви від не членів У. Н. Союза дали квоту $23.50. Жертви з пушок (збіркою занялися члени: Михайло Добромільський, Василь Щупляк, Михайло Стеців і Микола Федчак) принесли $7.93 — отже разом вислано на наш Сиротинець суму $136.63.

Михайло Паращак, предс.;
Михайло Дмитришин, кас.;
Теодор Владика, секретар.

346.

Спільна праця двох відділів У. Н. Союза для Сиротинця.

З весною цього року від. 127 і 299 У. Н. Союза в Бофало, Н. Й., згодилися дати спільний пікнік на дохід Сиротинця. Пікнік назначено на день 24. липня ц. р. Ми були добре приготовані, але коли прийшов назначений день, почав падати дощ і ми не могли відбути пікніку в парку. З конечности зійшлося трохи людей до галі парохії св. Николая і відбували пікнік на галі. Сподіваної користи він не приніс, але все таки ліпше щось як нічого.

На галі, коли відбувалася спільна перекуска, гром. Д. Жук попросив громадян, аби зложили жертву на Сиротинець. Жертвували: Д. Жук $2; С. Дідур, О. Макух, С. Юзвак, М. Левицький, Ю. Ґура, П. Володка, К. Сидорович і І. Когут по $1.00; В. Губкович 50 ц.; С. Пришлівський і Т. Максимчук по 25 ц. — Разом $11.00. Доходу з пікніку було $44.49, отже вислано до комітету Сиротинця $55.49.

Павло Володка,
секретар 127. від. У. Н. Союза.

347.

Хвальний Заряде! — В залученню засилаю $5.00 на Сиротинець-Захист У. Н. Союза. Я колись жертвував на сиротинець у Филаделфії 50 долярів, а тепер на свій трудно стягнутись, а то з тої причини, що як уже один чоловіка натягне, то потім до другого нема довіря.

Стефан Малиса,
член 98 відділу У. Н. Союза.

348.

Сестрицтво Благовіщення Пр. Діви Марії, від. 249 У. Н. С., в Барнесборо, Па.

Хвальний Заряде! — Наш відділ не годен вислати сього року жертви на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, а то з тої причини, що в нас нема роботи вже сім місяців. Наша каса дуже вбога і не вистарчає навіть на місячні вкладки. Як у нас праця рушиться, то ми свою жертву напевно вишлемо і не лишимось позаду инших відділів нашої організації. — **Параска Венгринович,** секр.

349.

Тов. Січ, від. 136. У. Н. С., в Карнеґі, Па.

Хвальний Заряде! — Висилаємо моні ордер на суму $11.00, яко збірку від членів. Прикро нам, що за такий довгий час не можна було зібрати більшої жертви, але тут робота так послабла, що фамілійним людям дуже трудно вижити в такім дорогім часі. А з товариської каси теж не можемо в сім році нічого жертвувати, бо останніми часами ми мали богато хорих і наші розходи все перевисшали приходи. Може Бог відмінить теперішні прикрі часи, то надолужимо пізнійше всі наші залеглости. Через безробітте ми не можемо навіть устроїти збіркового дня (тег дей), бо прийшлоби з нього дуже мало зиску. Складки від членів продовжуємо дальше і маємо надію, що всі ті члени, котрі ще доси не жертвували нічого на таку важну ціль, зложать свої датки до кінця біжучого року. — За Уряд: **Д. Капраль, А. Крупа.**

Ліпше своє латане,
Як чуже хватане.

—o—

Коли чоловік не може бути богатим або гарним, після свого бажання, то однак може бути добрим і чесним.

—o—

Хвались перед чужинцем, а жалуйся лише перед приятелями.

—o—

Осуджуй чоловіка, коли він се чує, а хвали, коли його нема.

ВІДОЗВА

до всіх Українок і Українців, що походять зі Стриївки, збаражського повіту, у Галичині, а перебувають у Злучених Державах.

Дорогі Родимці!

Підписаний Комітет Будови Народнього Дому у селі Стриївці, збаражського повіту, який засновано у Нюарку, Н. Дж., одержав лист від односельчан зі села Стриївки, які просять, щоби їм помогти докінчити будову Народнього Дому, а головно закупити бляху на покриття дому, а також вікна й двері та замовити потрібні меблі. На всьо те потрібно грошей, а їх нема, бо наші земляки видали вже послідне, що мали, та не жалували ні своєї праці, ні праці своїх коней, щоби лише збудувати сю свою рідну хату, яка стане осередком їх освіти й національного життя, яке так придавлює панська Польща, що розсілася на нашій землі. Ми, їх земляки, що виїхали у сей заморський край шукати красшої долі, яку й найшли тут, не повинні забувати на тих, що полишилися у Стриївці, та зазнали военного лихоліття, яке зруйнувало всі здобутки нашошо українського народу. Ми повинні мати се на увазі, що наші земляки дісталися у кігті нашого віковічного ворога, котрий старається за всяку ціну знищити наш український нарід. Однак наші браття не піддаються ворогови й по всіх селах і містах будують народні доми, сі народні святині, де виховують молоде покоління на користь українському народови. Комітет, який засновано в Нюарку, просить тому усіх Стриївщан, щоби причинилися своєю жертвою до докінчення будови Народнього Дому у Стриївці. Нюарські Стриївщане на своїх зборах, котрі відбулися 2 жовтня, ухвалили устроїти баль, дохід з якого має пійти на докінчення будови Нар. Дому у Стриївці. Згаданий баль відбудеться дня 12-го падолиста у галі під ч. 150 Корт улиця у Нюарку, Н. Дж. Проситься тому усіх Стриївщан і тих, що симпатизують з цим патріотичним вчинком, яким є будова Нар. Дому у старім краю, прийти громадно на сей баль.

Усі грошеві посилки й записи в справі будови Нар. Дому — проситься слати на руки писаря, Луки Крука.

За Комітет в Америці: Марко Гасай, голова, А. Бучак, касієр, Лука Крук, писар,
115 Magnolia St., Newark, N. J.

ПОДЯКА.

Я, підписана повідомляю Головний Уряд У. Н. Союза, що я одержала посмертну запомогу по моїм мужеви, бл. п. І. Сціжакови скоро й без проволоки й тому складаю згаданому Урядови як найсердечнішу подяку. Взиваю також усіх Українців, щоби вступали у члени так славної орґанізації, якою є наш У. Н. Союз. Рівночасно желаю, щоби У. Н. Союз зростав як у члени так і у майно.

Анна Сціжак, вдова,
Линден, Н. Дж.

Лучший нині воробець, як завтра голубець.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

—o—